

Debat: Fremtidens magtfordeling er desværre den underliggende agenda i landet af ild

Aserbajdsjan, kendt for dets mange ildtempler næret af gas i undergrunden, huser COP29. Her handler det ikke om klima. Men om magt. Det skriver Mattias Söderberg fra Folkekirkens Nødhjælp.

Ved årets klimatopmøde skal verdens lande forsøge at finde ud af, hvordan den store og hurtigt voksende klimaregning skal betales. Men desværre handler klimatopmødet ikke om klima.

Det er fremtidens magtfordeling, der forhandles om.

Det er ellers nærliggende at tro, at et klimatopmøde primært handler om klima. Tro om igen. For sandheden er, at det handler om meget mere – og ikke mindst meget andet.

På papiret skal den kommende COP29 facilitere et rum, hvor det diskuteres, hvordan vi skaffer nok penge til at finansiere den grønne omstilling, klimatilpasning og håndtering af de truende klimakatastrofer. Det er den officielle dagsorden.

Men i virkeligheden er det fremtidens magtfordeling, der er på spil – herunder forholdet mellem Vesten og Det Globale Syd.

Og det er tydeligt, at de positioner, de forskellige aktører bringer til forhandlingsbordet, ikke handler om at sikre klodens bedste, men afspejler stærke egeninteresser.

Som klimatosse sidder man allerede nu og holder sig for øjnene. Konturerne tegner sig til et grimt politisk tovtrækkeri, der handler om geopolitik. Ikke klimaet.

COP'en er en geopolitisk kampplads

På den ene side har vi Vesten med EU i spidsen.

EU bruger COP'en til at aftvinge Kina og andre vækstlande statussen som udviklingsland, og kanalisere de klimapenge, de poster i bilaterale aftaler med bl.a. afrikanske lande, ind i officielle klimapuljer. EUs argument er, at den samlede klimakage skal være større. Men forslaget vil ikke nødvendigvis generere flere penge.

I virkeligheden flyttes pengene bare fra en konto til en anden, men en overførsel der de facto vil rykke vækstlandene ud af 'udviklingslands-kategorien'.

Det er ret tydeligt, at EU er mest interesseret i at stikke en kæp i hjulet for Kinas, og andre vækstlandes, syd-syd samarbejde.

For med den nuværende opdeling i klimaforhandlingerne mellem udviklede- og udviklingslande, står Kina og resten af BRICS-landene rigtigt godt placeret i alliancen med fattigere lande.

Alliancen gør det næsten umuligt for EU og andre rigere lande at opnå de ønskede klimafremskridt, og stadfæster fortællingen om Nord mod Syd, hvilket lige nu er en klar geopolitisk fordel for mange vækstlande.

Derfor har Kina og andre vækstlande ikke en interesse i at forlade statussen som udviklingsland; der er simpelthen for mange fordele i at blive i udviklingslandskategorien, ikke mindst når det handler om ansvar, og muligheder for at bygge alliancer med de fattigere lande.

På den anden side peger Kina og andre vækstlande på, at hvis man virkelig vil gøre klimakagen større, må EU og USA droppe hykleriet. Vækstlandene mener blandt andet, at flere øst- og sydeuropæiske lande i EU, skal til at betale deres fair andel til den internationale klimafinansiering.

Klimaet er den store taber

Det er utroligt frustrerende, at hvad der burde være fælles mål bliver reduceret til nøjeregnende magtspil og egeninteresser. For at løse klimakrisen er vi nødt til at samarbejde, og de lande, der har kapacitet, er nødt til at handle. Det betyder, at både Det Globale Nord og Syd må øge deres ambitioner.

Hvis Danmark og EU ønsker at se resultater, er den bedste strategi at gå forrest og vise vejen. Vi kan ikke forvente, at andre lande vil øge deres indsats, hvis vi ikke selve er villige til at gøre det samme. Det handler om at sætte et eksempel og vise, at ambitiøs klimahandling er mulig og nødvendig.

Hvis COP29 skal blive en succes, må vi se ud over de geopolitiske spændinger og fokusere på det fælles mål: at bekæmpe klimakrisen.

Det kræver, at der bliver mobiliseret flere penge - betydeligt flere penge. Det er nu, vi skal finde en måde at betale klimaregningen.

Deltag endelig i debatten – her kan du læse vores tips og formalia.

*Er debatindlægget klar, eller har du et udkast, mail det meget gerne til:
debat.klimamonitor@pol.dk*